

Raadsinformatiebrief 34

Helmond, 15 maart 2021

Onderwerp: RIB beantwoording raadsvraag over beleidskapstok eenzaamheid

Zaaknummer: 50503632

Geachte leden van de gemeenteraad,

In de opiniecommissie van 28 januari 2021 heeft wethouder van Dijk toegezegd te zullen bezien of en zo ja in welke vorm een 'beleidskapstok eenzaamheid' vormgegeven kan worden. In deze Raadsinformatiebrief leest u de reactie van de wethouder op deze toezegging.

De winst zit in de uitvoering, niet in het beleid

Wij onderkennen de problematiek van eenzaamheid en hebben veel mooie voorbeelden in onze stad van interventies die eenzaamheid helpen op te sporen, te voorkomen en te verzachten. Deze aanpak verder versterken doen we niet door het opstellen van extra beleidsplannen, maar door een kwalitatief goede uitvoering van ons bestaande beleid.

Wij zijn met de Raad overeengekomen dat de Kadernota Sociaal Domein de beleidskapstok vormt voor het beleid binnen het sociaal domein en dat er op programma- of themaniveau uitvoeringsplannen worden gemaakt. Eenzaamheid heeft raakvlakken met veel van de bestaande programma's. Wij juichen het dan ook toe dat het thema breed verankerd is in programma's zoals Duurzame & Gezonde Stad, waaronder de wijkgerichte aanpak en de achter-de-voordeur-aanpak, Laaggeletterdheid en Tegengaan Tweedeling en binnen verschillende beleidsthema's zoals de-stigmatiseren van diverse risicogroepen en zelfhulp- en lotgenotencontacten. Een overkoepelend uitvoeringsplan levert ons inziens geen meerwaarde op en strookt niet met ons uitgangspunt van een *centrale* beleidskapstok.

Wat kunnen we wél doen?

Waar wij wél nog een mogelijke meerwaarde in zien, is in de volgende acties.

- We zorgen ervoor dat de bestaande interventies rondom eenzaamheid, maar ook diensten zoals de landelijk luisterlijn, vindbaar zijn in onze digitale sociale kaart www.socialekaartheelmond.nl. Wij brengen deze onder de aandacht bij professionals, vrijwilligersorganisaties en inwoners.
- Wij informeren relevante partners (denk aan ouderenbonden, cliëntondersteuners, jongerenwerkers en vrijwilligers van het thuisbezoek 75+ers) over het thema eenzaamheid en roepen hen op actief te signaleren, het gesprek aan te gaan en zo nodig te verwijzen naar hulpverlening.
- We bieden handvatten aan onze professionals en vrijwilligers in de wijken, zodat zij beter om kunnen gaan met deze problematiek door middel van deskundigheidsbevordering (zie bijlagen).
- We zullen de LEVgroep opdracht geven om als meldpunt te fungeren voor signalen rondom eenzaamheid en zorg te dragen voor een adequate opvolging ervan. We doen dit in de vorm van een pilot. Als gemeente zullen wij deze dienst onder de aandacht brengen van professionals, vrijwilligers en inwoners.

Nog beperkt inzicht in werkzame elementen van interventies

Eenzaamheid is een complex probleem. We hebben te maken met uiteenlopende risicogroepen, verschillende oorzaken en eenzaamheid is en blijft een subjectieve ervaring. Dat alles maakt dat er niet één oplossing is, maar dat maatwerk geleverd moet worden op basis van de onderliggende oorzaken. Er is nog beperkt (wetenschappelijk) inzicht in de werkzame elementen van interventies tegen eenzaamheid.

Van een aantal lokale initiatieven weten we echter wel degelijk dat ze als hulprijk worden ervaren. Denk aan de aanpak van Nei Skoen (herstel initiatief voor inwoners met multiproblematiek), Kansrijk Mierlohout (een brede community aanpak), MatchMentor als ingang om eenzame jongeren op te sporen (onderdeel van

perspectief voor Jeugd), diverse zelfhulp- en lotgenotengroepen en de trainingen van de LEVgroep rondom rouwverwerking.

In het afgelopen jaar is er ook een breed pallet aan corona gerelateerde interventies ontstaan. Van enkele van deze interventies weten we dat ze bijdragen aan het verminderen van gevoelens van eenzaamheid. Denk aan de belmaatjes/belcirkels van de LEVgroep en de KBO's, het wijkinitiatief OmzienNaarElkaar of het beweegaanbod van JIBB+. Daarnaast zetten we in op preventie door vroegsignalering (welzijnsbezoek 75+ers, Achter-de-voordeur-aanpak), het verminderen van risico's (armoede en schulden), het bevorderen van participatie van mensen met een beperking (Actieprogramma VN-verdrag) en het de-stigmatiseren van groepen (LHBTI/regenboogbeleid, verwarde personen, mensen met dementie).

Last but not least is het belangrijk te beseffen dat het opheffen van eenzaamheid niet altijd het doel hoeft én kan te zijn.

Monitoren & verbeteren

Effectmeting binnen het sociaal domein, zeker op abstracte thema's als eenzaamheid, is niet makkelijk omdat er nauwelijks causale verbanden te leggen zijn tussen beleid, afzonderlijke interventies en effecten daarvan op onze inwoners. Vandaar dat er binnen het sociaal domein ook een verschuiving gaande is van tellen naar vertellen. Movisie heeft hierover een mooie handreiking gepubliceerd: Monitoring in het Sociaal Domein: Zo kan het ook!

Meten op beleidsniveau

We beschikken over adequate monitoring die lokale cijfers opleveren t.a.v. de omvang en mate van eenzaamheid onder verschillende doelgroepen in onze gemeente (GGD, onze eigen afdeling Analyse & Intelligence).

Meten op interventieniveau

Op het niveau van afzonderlijke interventies worden (deels) effectmetingen gedaan. Daarin staat de beleving van de inwoner centraal. Omdat eenzaamheid een subjectieve beleving is, is dit een adequate manier van effectmeting.

Vermeldenswaardig in deze is het privacy aspect. De AVG stelt strenge eisen aan het vastleggen en delen van persoonlijke gegevens, zoals psychosociale problemen van inwoners.

Wij hopen u met deze informatiebrief een helder antwoord te hebben gegeven op uw vraag.

Bijlagen

- Handout 'in-gesprek-over-eenzaamheid' (Movisie)
- Signaleringskaart uit de toolkit van Een-tegen-Eenzaamheid

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Helmond,

mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel
burgemeester

H.J. de Ruiter
secretaris